

Василь Скрипник

студент 3 курсу спеціальності 208«Агроінженерія»

Науковий керівник: **Л.М. Чорнобай,**

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва,

торгівлі та біржової діяльності

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

Аграрний ринок є невід'ємною частиною соціально-економічної структури суспільства, яка швидко реагує на зміни в управлінні економікою. Інтерпретація сучасних проблем національного аграрного ринку полягає не стільки в нестачі коштів, скільки у відсутності контролю з боку держави. Сучасний стан розвитку аграрного ринку вимагає досягнення таких стратегічних цілей, які б забезпечили не тільки розширене відтворення виробництва, своєчасне надходження та ефективну реалізацію всієї продукції, а й доступність і достатність продуктів харчування для усіх верств населення [1].

У сільськогосподарському виробництві економічний процес відтворення незалежно від його суспільного характеру завжди переплітається з природним. Тісний взаємозв'язок економічних процесів з природними зумовлює значний вплив останніх на результати господарської діяльності, що впливає на темпи відтворення. Звідси можливість різкіших коливань темпів нагромадження порівняно з іншими галузями. Якщо в промисловості людина повністю може впливати на процеси виробництва, то в сільському господарстві така можливість обмежена, адже тут об'єктом діяльності людини є живі організми, які вимагають пристосування всього ритму виробництва до ритму природи і до природного проходження виробничого процесу. У сільському господарстві неможливо прискорити виробничий процес, як у промисловості. При цьому процес праці переривається на час, необхідний для протікання біологічних процесів в предметах праці [2].

В сільському господарстві темпи відтворення залежать від природи і родючості землі. Вплив природних факторів на результати виробництва можна обмежити розвитком продуктивних сил. Йдеться про економічну родючість, підвищення якої досягається через раціональне використання землі, систематичне впровадження нових технологій, досягнень науки і техніки та поліпшення культури землеробства. Маючи таку властивість, як родючість, земля безпосередньо впливає на результативність виробництва, а та обставина, що вона підвищується, передбачає підвищення темпів відтворення [2].

Характерною рисою соціально орієнтованої ринкової економіки на прикладі розвинутих країн є функціонування агропромислового комплексу (АПК), або агробізнесу. Це обумовлює суттєві особливості суспільного відтворення в цій надзвичайно важливій сфері економіки. У сучасних умовах виробництво продовольства (зерно, м'ясо, молоко та ін.) і технічних культур (бавовна, льон тощо) ґрунтується на міжгалузевій виробничій системі, яка охоплює сільське господарство і суміжні галузі економіки, що поставляють йому засоби виробництва, переробляють і зберігають сільськогосподарську сировину і доводять продукти харчування, а також іншого застосування, вироблені з сільськогосподарської сировини, до споживача. Їх взаємозв'язок можна виразити схемою: виробництво засобів виробництва - матеріально-технічне постачання і обслуговування - фермерський продукт - його промислова переробка - реалізація в оптовій і роздрібній торгівлі. На всіх стадіях виробництва, постачання і збуту аграрної продукції активна роль належить транспортним фірмам, банкам, страховим компаніям тощо. Формування і розвиток агробізнесу зумовлені переходом сільського господарства до машинної стадії виробництва в умовах науково-технічної революції [1].

Аграрний сектор посідає важливе місце в економіці України. Від його розвитку залежить нормальне функціонування всього господарства й життя країни. Агропромисловий комплекс України є складовою національного господарства та виступає єдиною цілісною виробничо-економічною системою, що об'єднує низку сільськогосподарських, промислових, науково-виробничих і навчальних галузей,

спрямованих на одержання, транспортування, зберігання, переробку та реалізацію сільськогосподарської продукції. За своїм складом та структурою він відрізняється від інших міжгалузевих комплексів і визначає соціально-економічний розвиток країни, рівень життя населення, продовольчу безпеку та забезпечення промисловості сільськогосподарською сировиною. Для АПК головним засобом виробництва є земля, на якій вирощується с/г продукція та сировина для виробничого та невиробничого споживання [4].

Для агробізнесу характерні вертикальна та горизонтальна інтеграція сільськогосподарських виробництва, основою яких є сільське господарство. Він охоплює велику кількість галузей економіки, пов'язаних із виробництвом та реалізацією продукції сільського господарства, що становлять послідовний цикл технологічних процесів: кінцевий продукт однієї галузі є вихідним предметом або засобом виробництва для іншої.

Список використаних джерел

1. Кінаш І. А. Інформаційні технології в управлінні сучасним переробним підприємством в контексті ресурсощадності. Сучасні проблеми інноваційної діяльності в Україні: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 18-19 січня 2013 р.). Київ : ГО «Київський економічний науковий центр», 2013. С. 83-86.
2. Мушеник І.М., Чорнобай Л.М. Особливості і оцінка інвестиційно-інноваційної діяльності аграрних підприємств. *Інноваційна економіка: Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. 2019. № 1-2. С. 119-124.
3. Чорнобай Л.М. Розвиток підприємництва як основи комплексного розвитку сільських територій. *Збірник наукових праць*. м. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2017. С. 144-147.
4. Гоголь Т. В. Обґрунтування моделі державного регулювання сталого розвитку сільських територій. Економіко-правові аспекти сталого розвитку: теорія, методологія, практика. Київ: Національний університет "Києво-Могилянська академія", 2019. С. 63-73.
5. Гоголь Т. В. Державне регулювання розвитку сільських територій України: теорія, методологія, практика : монографія. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2018. 360 с.
6. Кузик І.А. Розвиток підприємництва в аграрному секторі. *Вісник ХНАУ : зб. наук. пр.* 2006. № 9. С. 124-127.
7. Кузик І.А. Теоретичні основи розвитку аграрного підприємництва. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2006. Вип. 14, т. 2 : (Ін-т бізнесу і фінансів). С. 90-93.